

Johanneksen evankeliumin selitys 27
Joh. 8:12-26
Savonlinnan Tuomiokirkko, 30.3.2016

Maailman valo

Viimeksi jäimme Johanneksen evankeliumin selityksessä siihen, että Jeesus armahti aviorikoksesta kiinni jääneen naisen. Naista syyttävät lainopettajat ja fariseukset olivat lähteneet häveten pois, kun Jeesus oli sanonut: ”Se, joka teistä ei ole tehnyt syntiä, heittäköön ensimmäisen kiven.” Kansan keskelle oli jäänyt vain Jeesus ja tuo nainen. Jeesus oli sanonut hänelle: ”En tuomitse minäkään. Mene, äläkä enää tee syntiä.”

Vaikka fariseukset ja kirjanoppineet olivat lähteneet pois, paikalla oli edelleen kansanjoukko, joka seurasi, että mitähän tässä tapahtuisi.

Jeesus puhui taas kansalle ja sanoi: ”Minä olen maailman valo. Se, joka seuraa minua, ei kulje pimeässä, vaan hänellä on elämän valo.” (Joh. 8:12)

Hän varmaan viittasi edelliseen tapahtumaan. Fariseusten ja kirjanoppineiden toiminta oli ollut osoitus pimeydessä vaeltamisesta. He olivat täynnä vihaa aviorikoksesta kiinni jäänyttä naista vastaan, ja heidän todellinen motiivinsa oli ollut Jeesuksen saaminen kiikkiin. Omasta mielestään he olivat hyvinkin oikealla asialla.

Pimeydessä oli kulkenut myös se nainen. Hän oli sotkenut elämänsä, eksynyt ja kulkenut pimeydessä. Jeesus sanoi, että hän oli tullut pelastamaan ihmiset pimeydestä, antamaan elämään valon, jonka varassa löytää oikean tien. Sellaiseen ei pelkkä Jumalan laki riitä, vaikka lainopettajat niin kuvittelivat. Siihen tarvitaan ennen kaikkea Jumalan maailmaan lähettämää Messiasta ja hänen tuomaansa armoa.

Näinhän sanottiin jo Johanneksen evankeliumin johdannossa:

Alussa oli Sana. Sana oli Jumalan luona, ja Sana oli Jumala. Jo alussa Sana oli Jumalan luona. Kaikki syntyi Sanan voimalla. Mikään, mikä on syntynyt, ei ole syntynyt ilman häntä. Hänessä oli elämä, ja elämä oli ihmisten valo. Valo loistaa pimeydessä, pimeys ei ole saanut sitä valtaansa. - - Sana tuli lihaksi ja asui meidän keskellämme. Me saimme katsella hänen kirkkauttaan, kirkkautta, jonka Isä ainoalle Pojalle antaa. Hän oli täynnä armoa ja totuutta. (Joh. 1:1-5, 14)

Jeesuksessa maailmaan tullut valo on todellista valoa, koska hän on perimmiltään Jumalan Sana, Logos, jolla kaikki on luotu, myös ihminen. ”Hänessä oli elämä, ja elämä oli ihmisten valo.” Jeesus

tietää, mitä ihminen pohjimmiltaan on ja tarvitsee. Hän tietää sen jokaisen yksilönkin kohdalla. Siksi jokainen yksilö löytää Jeesuksessa valon, joka valaisee myös hänen elämänsä juuri sellaisella tavalla kuin on oikein. Jeesuksen tuoma valo on ihmisen luojan tuomaa valoa. Hän ei ole mikään ideologia, vaan elävä persoona, kaiken luonut Herra.

”Sinun todistuksesi ei ole pätevä”

Fariseukset sanoivat hänelle: "Sinä todistat itse itsestäsi, ei sinun todistuksesi ole pätevä." (Joh. 8:13)

Tämä on esimerkki siitä, mistä Johanneksen evankeliumin alku puhui näin:

Todellinen valo, joka valaisee jokaisen ihmisen, oli tulossa maailmaan. Maailmassa hän oli, ja hänen kauttaan maailma oli saanut syntynsä, mutta se ei tuntenut häntä. Hän tuli omaan maailmaansa, mutta hänen omansa eivät ottaneet häntä vastaan (Joh. 8:13)

Jeesus tuli ”omiensa luokse” kahdessa mielessä: Maailma on hänen luomansa, siksi kaikki ihmiset ovat eräässä mielessä hänen omiaan. Toisaalta hän tuli Jumalan erityisen omaisuuskansan, juutalaisten luokse, itsekin yhdeksi tuon kansan jäseneksi.

Kummassakin mielessä ”hänen omansa eivät ottaneet häntä vastaan.” Suurin osa ihmisistä hylkää Jeesuksessa maailmaan tulleen valon, olivatpa he sitten juutalaisia tai pakanaita. Jeesusta vastaan keksitään kaikkia mahdollisia vastaväitteitä, kuten vaikka tämä, että hänen todistuksensa ei voi olla pätevä, koska hän todistaa itsestään.

Jumala todistaa Jeesuksen puolesta

Jeesus vastasi: "Vaikka minä todistankin itsestäni, todistukseni on pätevä, sillä minä tiedän, mistä olen tullut ja minne menen. Te sitä vastoin ette tiedä, mistä minä tulen ja minne menen. Te tuomitsette niin kuin ihmiset ainakin, minä en tuomitse ketään. Ja jos tuomitsetkin, minun tuomioni on pätevä, sillä minä en ole yksin, vaan kanssani on Isä, joka on minut lähettänyt. Sanotaanhan teidän laissannekin, että kahden todistajan todistus pätee. Minä todistan itsestäni, ja minusta todistaa myös Isä, joka on minut lähettänyt." (Joh. 8:14-18)

Jeesuksen vastaus on se, että hänen todistuksensa itsestään on pätevä, koska hänen lisäksi myös Jumala todistaa hänestä. Tällä Jeesus ilmeisesti tarkoitti niitä ihmetekojä, joita hän teki Isän Jumalan antamilla valtuuksilla. Lopullinen tällainen Jumalan todistus Jeesuksen puolesta oli hänen ylösousemuksensa. Siinä Jumala sanoi ihmiskunnalle: ”Tämä Jeesus Nasaretilainen, jonka te tapoitte ristillä, on Messias, minun Poikani.” Sen merkiksi Jumala herätti Jeesuksen kuolleista, osoittaakseen, että se, mitä Jeesus oli itsestään sanonut ja opettanut, oli totta. Hän on maailman valo ja ihmiskunnan vapahtaja.

"Missä sinun isäsi on?" he kysyivät. Jeesus vastasi: "Te ette tunne minua ettekä Isääni. Jos tuntisitte minut, tuntisitte myös Isäni." (Joh. 8:19)

Jeesuksen kuulijat ymmärsivät hänet jälleen väärin. He luulivat, että Jeesus puhuu maallisesta isästään, joka todistaisi hänen kanssaan, että hän on jotakin erityistä. Mutta eihän Jeesus sellaista tarkoittanut. Hän puhui Jumalasta, joka oli hänen Isänsä, joka oli lähettänyt hänet maailman vapahtajaksi.

"Jos tuntisitte minut, tuntisitte myös Isäni." Jumalan tunteminen mahdollistuu Jeesuksen kautta. Ilman Jeesusta Jumala on liian suuri, pyhä, kaukainen ja käsittämätön ihmisen tunnettavaksi. Mutta koska hän on Pojassaan Jeesuksessa omaksunut ihmisluonnon, hänet voidaan tuntea Jeesuksen kautta. Jeesuksen tunteminen on siksi Isän tuntemista.

Tämän Jeesus puhui opettaessaan kansaa temppeelialueella uhriarkun luona. Kukaan ei ottanut häntä kiinni, sillä hänen hetkensä ei ollut vielä tullut (Joh. 8:20).

Kyseinen uhriarkku sijaitsi ns. "naisten esipihalla". Sinne kansa, myös miehet, tulivat uhraamaan rahaa. Arkussa oli monta osastoa, kuulemma 13, ja jokaisessa oli torven muotoinen nokka, jossa luki, mihin tarkoitukseen sinne pantu raha käytettäisiin. Tuo systeemi sijaitsi lähellä sitä rakennusta, jossa juutalaisten ylin neuvosto, *sanhedrin*, kokoontui. Sehän oli se elin, joka kuulusteli Jeesusta vuotta myöhemmin ja tuomitsi hänet kuolemaan. Vaikka Jeesus puhui aivan lähellä neuvoston kokoontumispaikkaa, tässä vaiheessa kukaan ei uskaltanut käydä häneen käsiksi. Hänen aikansa ei ollut vielä tullut, eli Jumala ei tahtonut, että häntä vielä tässä vaiheessa otettaisiin kiinni.

Syntiin kuoleminen

Puhuessaan taas kansalle Jeesus sanoi: "Minä menen pois. Silloin te etsitte minua mutta kuolette synteihinne. Minne minä menen, sinne ette te pääse." (Joh. 8:20)

Tämä kohta on käännetty v. 1992 käänöksessä väärin. Alkukielen mukaan Jeesus ei sano "te etsitte minua mutta kuolette *synteihinne*". Hän sanoo tässä kohden: "Te etsitte minua mutta kuolette *syntiinne*", *synti* siis yksikössä eikä monikossa.

Tämä on olennainen virhe siksi, että johanneslaisen teologian mukaan ihminen ei kuole "synteihinsä" eli siihen, että on tehnyt syntejä. Se johtuu siitä, että Jeesus on tullut sovittamaan synnit. Hän on tehnyt ne tyhjäksi ja antaa ne anteeksi katuvalle. Tämähän näkyy vaikkapa juuri edellä olevassa jaksossa. Siinä Jeesus armahti suuren syntisen, joka oli jäänyt verekseltään kiinni aviorikosta tekemästä. Silti Jeesus sanoi hänelle: "En minäkään sinua tuomitse."

Sama ajatus on Johanneksen 1. kirjeessä:

Jos väitämme, ettemme ole syntisiä, me petämme itseämme eikä totuus ole meissä. Jos me tunnustamme syntimme, niin Jumala, joka on uskollinen ja vanhurskas, antaa meille synnit anteeksi ja puhdistaa meidät kaikesta vääryydestä. Jos väitämme, ettemme ole syntiä tehneet, teemme hänestä valehtelijan eikä hänen sanansa ole meissä. Rakkaat lapset! Kirjoitan tämän teille, jotta ette tekisi syntiä. Jos joku kuitenkin syntiä tekee, meillä on Isän luona puolustaja, joka on vanhurskas: Jeesus Kristus. Hän on meidän syntiemme sovittaja, eikä vain meidän vaan koko maailman. (1. Joh. 1:8-2:2)

Kaikki tekemällä tehdyt synnit saa siis anteeksi kun ne tunnustaa ja katuu ja kääntyy, koska meillä on syntien sovittaja.

Siksi on vain *yksi synti*, joka hukuttaa ja tappaa. Se on se, että ei hyväksy omalle kohdalleen tätä syntien sovittajaa, Jeesusta.

Tässä jakeessa 8:20 on siis kyse siitä, että Jeesus antaa häntä kuulevalle kansanjoukolle ikäänkuin viimeisen kutsuhuudon, viimeisen varoituksen, ennen kuin on liian myöhäistä ja he hukkuvat ja joutuvat helvettiin siksi, että eivät ole ottaneet vastaan synnin sovittajaa. Tähän ”syntiin”, tähän yksikössä ilmaistuun yhteen hukuttavaan syntiin, Vapahtajan hylkäämiseen, he ovat äärimmäisen suuressa vaarassa hukkuu.

Aiemmin Jeesus on nimittäin tehnyt jo kaikkensa houkutellessaan heidät uskomaan. Hän on julkisesti opettanut, jopa huutanut olevansa ”elävä vesi” ja ”maailman valo”. Hän on tehnyt ihmetekoja. Hän on puhunut niin vakuuttavasti, että jopa häntä pidättämään lähetetyt poliisit ovat sanoneet: ”Ei kukaan ihminen ole koskaan puhunut niin kuin hän puhuu.”

Siksi Jeesus nyt sanoo: ”Minä menen pois.” Tällä hän tietenkin tarkoitti kuolemaansa ja ylösnousemistaan ja astumistaan taivaaseen Isän luo. Aika oli käymässä vähiin häntä kuulevilta.

Minä olen se, joka minä olen

Juutalaiset kummastelivat: "Ei kai hän aio tappaa itseään, kun sanoo: 'Minne minä menen, sinne ette te pääse'?" (Joh. 8:21)

Jälleen kansajoukko ei tajunnut mitään. He luulivat, että Jeesus aikoo tehdä itsemurhan. He eivät olleet lainkaan kuulleet hänen varoitustaan.

Jeesus sanoi heille: "Te olette lähtöisin alhaalta, minä ylhäältä. Te kuulutte tähän maailmaan, mutta minä en tähän maailmaan kuulu. Siksi sanoin teille, että te kuulette synteihinne. Ellette usko, että minä olen se joka olen, te kuulette synteihinne." "Kuka sitten olet?" he kysyivät. Jeesus vastasi: "Miksi minä ollenkaan puhun teille? Minulla on teistä paljon sanottavaa, ja paljosta minun on teidät tuomittava. Mutta minun

lähettäjäni puhuu totta, ja minä vain ilmoitan maailmalle sen, minkä olen häneltä kuullut." (Joh. 8:24-26)

Jeesus yritti siis selittää asiaa kansalle. Ei kyse ollut siitä, että hän tekisi itsemurhan, vaan siitä, että hän palaisi siihen jumalalliseen olotilaan, josta hän oli Isän luota maailmaan tullut. Hän selitti myös sen, mitä ”synteihin kuoleminen” tarkoittaa. Jos ette usko minuun, että minä olen se, joka minä olen, te kuulette synteihinne.

Tässä kohden ”synteihin kuoleminen” on monikossa. Asia on siis kyllä niinkin, että erssää mielessä tekemällä tehtyihin synteihin kuolee ja hukkuu; Jumalan pilkaan, aviorikoksiin, varkauksiin, vanhempien halveksimisiin, valheisiin, jne. jne., jne. Hukkuu, jos ei ole syntien sovittajaa ja vapahtajaa, joka mitätöi noiden tekosyntien tuoman syyllisyyden.

Olenaisempaa tässä ovat sanat ”että olen se, joka olen”. Tämä on viittaus 2. Mooseksen kirjaan. Siellä Jumala ilmoittaa Moosekselle nimekseen JHVH eli ”minä olen se, joka minä olen”.

Jeesus siis tässä sanoi itsestään ”minä olen se, joka minä olen” ja ilmaisi näin olevansa Jumala, samaa olemusta kuin Israelin Herra; ei sen vähempää.

Juuri siksi hän voi olla maailman vapahtaja, joka ottaa pois synnin, koska hän on Jumala itse, Jumalan Poika. Häneen uskomisen on uskomista siihen, että hän on se, joka hän on, Herra itse.

Vaikuttaa siltä, että kansa ei tätäkään ymmärtänyt, vaan kysyi: ”Kuka sitten olet?” Mutta Jeesus ei enää ruvennut selittämään, vaan sanoi: ”Miksi minä ollenkaan puhun teille?”

Aika kovia sanoja. Onneksi meidän ei tarvitse jäädä niiden alle, vaan voimme ottaa vastaan Jeesuksen sellaisena kuin hän on, Jumalan Logos, ennen aikojen alkua Isästä syntynyt Jumalan Poika, joka on tullut ihmseksi, ottanut päälleen syntimme, kuollut niiden sovituksiksi, noussut kuolleista ja astunut taivaaseen Isänsä luokse. Ja sieltä hän saapuu takaisin tuomitsemaan kaikki kansat, ja tuomaan pelastuksen niille, jotka uskovat häneen sellaisena kuin hän on.